

KOVÁCS JÁNOS, AMERIKAI KIKÜLDÖTTÜNK TISZTELETÉRE RENDEZETT BUCSU-ESTÉLY BOSTONBAN.

Kovács János barátunk, kit egyh. tanácsunk a múlt év augusztus havában küldött volt Amerikába, hogy az ottani unitárius és más szabadelvű ker. egyházaknak Saratogában tartott nemzeti értekezletén vallásközönségünket képviselje, febr. 14-én indult haza s Isten segedelmével, mire e sorok napvilágot látnak, itthon lesz, mit mindnyájan örömmel várunk. Közel egy félévet töltött el az új világban, a saratogai értekezlet után bejárva nagy részét azon helyeknek, a hol jelentékenyebb unitárius gyülekezetek vannak: mint Boston, Philadelphia, Washington, Cincinnati, Chicago, Cambridge, Providence, Cleveland, Meadville, Baltimore, Lowell, Laurence, Salem, New-York, Brooklyn, stb. Mindezen helyeken részt a templomokban, részint meetingekben egyházi beszédeket és előadásokat tartott, melyekről az amerikai lapok a legnagyobb elismeréssel és méltánnyal emlékeztek meg, kiemelve mindenik megnyerő, rokonszenves egyéniségét, beszédeinek és felolvasásainak közérdekűségét, valamint az angol nyelvben való jártasságát, szép és teljesen angolos kiejtését. Nem egy helyen a lapszerkesztők meginterviewolták s hazai és nemzeti, nevelési és közmivéldési, ipari és kereskedelmi, gazdasági és földmivéldési állapotainkról tőle közvetlen felvilágosításokat nyerve, azokat vezércikkekben, tárczában közölték.

Valóban, t. barátunk nagy és nemes munkát végzett, a mely reánk, mint hazafiakra is nagy becsü, a menyinyiben hazánk és nemzetünk iránt újabb rokonszenvet ébresztett fel Amerika szabad és mivelt népeinél. De megbecsülhetetlen értékű az ő munkálkodása reánk főleg, mint unitáriusokra, a kiknek nemcsak erkölcsi, hanem anyagi előnyt is szerzett; mert a mellett, hogy a Richmond Anna-féle tanári széket az elhunyt jóltevő nő családja nagylelkűségéből 10,000 dollárral, több mint 20,000 frttal állandósította, a Channing tanári szék, állandósításának is alapját megvetette, a melyre 10,000 frtot szintén maga Kovács összegyűjtött, s teljes reményünk lehet hozzá, hogy a más 10,000 frtot is amerikai testvéreink össze fogják gyűjteni. Nem hisszük, hogy lenne egyetlenegy tagja egyházunknak a ki ily nagy sikerrel s bizony nem kis fáradsággal végzett munkájáért méltó elismeréssel ne adóznék t. barátunknak, a ki nemsokára majd részletes leírását fogja adni e füzetekben is amerikai utjának. Ezért itt arra most bővebben nem is terjeszkedünk ki, csak a számára Bostonban rendezett bucsu-estélyt jegyezzük fel a „Boston Daily Advertiser“ után, mely teljes világot vet arra a szívélyes fogadtatásra, melyben Kovács barátunk amerikai utjában ottani hitrokonaink részéről részesült.

Az amerikai unitarismus központja, főhelye Boston, s jöllehet Kovács New-Yorkból szállt a tengerre, a hivatalos bucsu-estély január 25-én Bostonban tartatott meg, a hol az utolsó ünnepélyes kézzsoritásban mintegy az amerikai unitáriusok egész közönségének kézzsoritása kifejezést nyert. A szóban levő bucsuestélyt így írja le a fenn megnevezett lap f. évi jan 26-ki száma:

„Tegnap este a boylston-utczai második templomban bucsu-estély rendeztetett Kovács tanár ur tiszteletére az ő hazaindulása alkalmából. Közel 300 nő és férfi volt jelen s az eladott jegyek száma a 400-at felülhaladta. A kiválóbb egyéniségek közül megemlítjük: Tiszt. A. G. Peabody D. D.; tiszt. Rufus Elis D. D.; tiszt. J. H. Morison, D. D.; W. W. Warren, Abraham Firth, tiszt. H. W. Foote, Edward F. Thayer esq. tiszt. Brooke Herford, tiszt. S. W. Bush, dr. Cordner, dr. F. H. Brown, W. H. Baldwin, W. H. Ladd, Charles G. Wood, F. H. Lincoln, tiszt. C. R. Eliot, tiszt. H. W. Barber, tiszt. James Freeman Clarke, tiszt. J. F. Dalton, D. Webster King, G. H. Eager, J. F. Wetherell és H. P. Kidder urakat.

Az estély a templom társalgási csinos termében vette kezdetét barátságos üdvözléssel. 9 óra tájt a közönség a templomba vonult be, a hol Horton lelkész ur nyitotta meg az ünnepélyt, megemlítvén, hogy Kovács tanár ur 4 hó előtt csaknem ismeretlen volt közöttünk, de ez idő alatt nem könnyen elfelejthetővé tette magát reánk nézve, s a mint keresztül-kasul járta hazánkat, épen oly nagy szolgálatot tett az amerikai unitarismusnak, mint hazája egyházának. Dr. Morison, mint a bucsuestély elnöke, beszédében kiemelte, hogy Erdélyben már 300 év előtt unitáriusok voltak és a Channing művei ott minden jóra való pap könyvtárában megtalálhatók. Erre az elnök dr. Peabody urat hívta fel a szólásra, a ki felette szívélyes beszéd kíséretében egy néhány határozati javaslatot hozott indiványba, a melyek Kovács tanár ur munkáját s jellemzését és egyszersmind a bostoni unitáriusoknak tengeren tuli barátaikhoz intézett üdvözlését foglalták magukban. Dr. Clarke ezen határozatok elfogadását ajánlván, a többek között kiemelte azt, hogy az erdélyi unitárius egyházak története a leghatalmasabb czáfolat az unitarismus ellen felhozni szokott ama két ellenvetésre, hogy az unitárius vallás valami új dolog, s hogy az új-angliai dolog. P. Kidder úgy véli, hogy az a vallásos türelem, mely Magyarországot jellemzi, intő például szolgálhat itthon is a nagyobb liberalismusk.

Ekkor T. Brooke Herford állott fel, a ki előadta, hogy az elkelt 400 belépti jegyen kívül egy nő 100 dollárt küldött egy levele mellett Kovács tanár ur számára, és ő ennélfogva a tanár urnak saját használatára 500 dollárról szóló utalványt adott át. Mi után a javaslati határozatok általános tetszés és lelkes tapsolás között egyhanglag határozatokká emeltettek, Kovács tanár ur angol beszédén alig észrevehető idegen accentussal, mélyen meghatott hangon köszönte meg hallgatónak szívésségüket. Midőn a szív telve van — mondta — a nyelv néma lesz. Az a vendégszeretet, a melyben Amerikában részesült, felülmulja saját hazájának példás vendégszeretetét. Nagy

örömét nyilvánította, hogy a szabad Amerikát megláthatta és itt az unitarismus értelmi vezetőivel megismerkedhetett s a nők által elfoglalt magas állásról személyes meggyőződést szerezhettek. Végül dr. Clarke kért utjára Istentől áldást, mire többen hátra maradtak még, hogy személyesen vehessenek búcsut Kovács tanár urtól s kifejezzék azon reményüket, hogy még meg fogja látogatni Bostont.“

Hát ezt mi is szívünkben óhajtjuk, mert óhajtjuk, hogy a Kovács látogatása csakugyan ne legyen utolsó Amerikában egyházunk részéről. Az ut már megvan törve, többet mondunk, meg van verve, ki van egyengetve; sőt Kovács barátunk ritka hivatást tanúsító eljárása által oly emlékvirágokkal van szegélyezve, a melyek egy könnyen el nem hervadnak. De végre mégis szükséges azokat újabb, meg újabb látogatások által koronként megöntözni és ápolni. Szükséges nekünk angol és amerikai testvéreinkkel a hitrokonsági viszonyt föntartani és időről-időre szorosabbá tenni; s erre — a gyakorlat mutatja — legbiztosabb mód a személyes érintkezés. Ezért óhajtjuk mi is az amerikaiakkal, hogy ha évek múltán is, még Kovács barátunk maga kezét szorithasson Bostonban azokkal, a kik tőle oly szívélyes kézzorítással vettek búcsut. Most azonban azt óhajtjuk, hogy Isten hozza őt haza drága családja karjai közé, a mely bizony nem kevés aggodalmat állott ki távolléte alatt s egy új családtaggal megszaporodva várja az érkezőt. Hozza Isten haza körünkbe épen és egészségesen azon nem mindennapi dicsőséggel, a melyet ott ő maga élvezett ugyan, de egyházunknak, vallásközönségünknek szerzett meg.

FERENCZ JÓZSEF.

A MEADVILLE-I UNITÁRIUS HITTANI INTÉZET ÜDVÖZLETE AMERIKÁBÓL. *)

Meadville Pennsylvania
Amerika egyesült államai
december 15. 1882.

A meadville-i hittani intézet tanári karától és növendékeitől a kolozsvári hittani intézet tanári karának és növendékeinek Erdélyben szives üdvözlét!

Kedves testvéreink a Krisztusban!

A hét folytán azon kiváló nagy örömben részesültünk, hogy városunkban és intézetünkben és templomunkban és házainkban és sziveinkben üdvözölhattük barátunkat és testvérünket, Kovács J. tanár urat, az Önök képviselőjét és főtanodájuk igazgatóját. Csak azt sajnáljuk, hogy közöttünk mulatozása igen kevés időre terjedt, mert alig hogy Clevelandból, Ohioból f. hó 11-én, hétfőn ide megérkezett,

*) A fennebbi búcsuestély leírásával kapcsolatban közöljük itt a meadville-i unitárius hittani intézet üdvözlő levelét Amerikából, a mely szintén Kovács János barátunk amerikai működésének egyik szép bizonyítványa. Szerk.